

Underholdende tv-filosofi uden tyngde

Boganm: Vincent F. Hendricks : Vincent vender virkeligheden

Vincent F. Hendricks : Vincent vender virkeligheden. 110 sider. 110 kroner. Automatic Press og dk4.

Af Asger brandt

Litteratur Vincent F. Hendricks har gjort sine filosofiske tanker fra tv tilgængelige i en lille bog. Men klogere på verden bliver man egentlig ikke

I almindelighed er filosofien ikke ligefrem den akademiske disciplin, der gør sig bedst på tv. I det store hele beskæftiger faget sig jo med ting, der er temmelig usynlige, og dermed også svære at gøre synlige på tv.

Alligevel findes der filosoffer med medietække, og én af dem, Vincent F. Hendricks, har endda haft sit eget tv-program på den lille, men modige tv-station dk4. Hendricks har samlet indlæg herfra og fra en del andre steder til en lille filosofisk bog med åbenlys populær orientering: "Vincent vender virkeligheden", der også var titlen på udsendelsesrækken på dk4.

For en filosof er der en betydelig risiko forbundet med at føre sig frem som mediestjerne. Internt i filosofiske kredse har en offentlig filosof ofte et lige så tvivlsomt ry, som et offentligt fruentimmer har i samfundet i almindelighed. Alligevel er der jo heldigvis en lang tradition for, at filosoffer gør sig gældende i den store offentlighed. Vincent Hendricks lader til at være en ny generations bedste bud på en filosofisk mediehelte. Han udfylder rollen kyndigt og behændigt, men han er samtidig en helt anden type end de store patriarker, der tidligere har gjort sig i samme rolle.

Vincent Hendricks er professor i formel filosofi ved Roskilde Universitetscenter, og man mærker i hans klummer, at det lille undseelige ord formel er af stor betydning for den måde, han bedriver filosofi på.

Den formelle filosofi betyder her først og fremmest logik, og det er logikken, der præger Hendricks tilgang, som i stilistisk henseende faktisk må siges at være aldeles uformel. Sager, som ofte er vanskelige nok, behandles nemlig her med en uhøjtidelighed og veloplagthed, der får dem til at fremstå langt mere indbydende, end de egentlig er.

Af alle filosofiens grene kunne man mene, at den formelle logik var den, der dårligst passede til den letfordøjelige genre, som klummen er og bliver. Ganske vist støder man på masser af slutninger og argumentationer hver dag, men de udfolder sig i det store hele uden at søge støtte hos den logiske fagmand.

Schopenhauer, den tyske filosof, sammenlignede engang det at lære logik med at prøve at lære en bæver at bygge sit bo. Ligesom at bæveren er en glimrende bygmester, uden at den kender noget til byggeriets teori, har menneskene også altid formået at argumentere uden at kende det fjerneste til logik. Ret beset har logikken da heller ikke noget forhold til virkeligheden. Der er derfor ingen grund til at tro, at logikeren skulle være den bedste til at forstå menneskene i deres hverdagsliv, og det er da netop heller ikke det, Hendricks gør, når han vender virkeligheden.

Måske er Hendricks simpelthen typen på en ny tids offentlige intellektuelle. Han er ikke som tidligere tiders offentlige filosoffer, der som regel brugte filosofien til at gøre virkeligheden forståelig.

Med sin basis i den formelle filosofi gør Hendricks omtrent det modsatte: Han bruger virkeligheden til at illustrere filosofiske problemer. Hendricks er meget langt fra at være en alvidende polyhistor, der er i stand til at sætte sin encyklopædiske viden i spil med enhver given situation. Han er ganske vist en sand ækvilibrist på sit felt, men hans repertoire er ret beset begrænset.

Han er snarere en gøgler end en gammeldags intellektuel. Som en dygtig cirkuskunstner behersker han sit materiale til perfektion og er i stand til at bruge sine færdigheder til at variere det samme nummer i det uendelige.

Hendricks fortjener bestemt respekt som en stor kunstner på sit felt, men man kommer ikke uden om, at denne gøglerfilosofi i længden godt kan komme til at virke noget trivielt. Som publikum opdager man før eller siden, at det ikke er her, der er udsigt til nye og spændende erkendelser. Det er på dette tidspunkt, man lægger en femmer i hatten, forlader gøgleren og fortsætter sine daglige gøremål. Med et smil på læben, vel underholdt, men ikke meget klogere på virkeligheden.

kultur@kristeligt-dagblad.dk

Titel

Stednavne

Emneord

FILOSOFI

Personer

Virksomheder

DK4_TV_KANAL

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informationsgenfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.